

Bài 60

ĐỘNG VẬT QUÝ HIẾM

I – MỤC TIÊU

- HS nêu được những tiêu chí của một động vật quý hiếm.
- HS nêu được tiêu chí của các cấp độ đe doạ tuyệt chủng (cấp độ nguy cấp) của động vật quý hiếm.
- Học sinh nêu được những ví dụ cụ thể của một số động vật quý hiếm ở các cấp độ tuyệt chủng (cấp độ nguy cấp).
- HS nêu được những biện pháp để bảo vệ động vật quý hiếm.

II – THÔNG TIN BỔ SUNG

Bài này nêu lên quan niệm mới về động vật quý hiếm :

– Động vật quý là những động vật có giá trị về thực phẩm, dược liệu, mĩ nghệ. Khó mà có thể so sánh được mức độ quý của loài động vật này với loài động vật khác bởi lẽ mỗi loài đều có vai trò lợi ích của nó. Khó mà có thể đánh giá giữa một loài có giá trị thực phẩm với một loài có giá trị y dược.

– Đánh giá cấp độ đe doạ tuyệt chủng để từ đó xác định mức độ phải bảo vệ ở từng loài. Có thể dựa vào nhiều tiêu chí để đánh giá cấp độ đe doạ tuyệt chủng. Ở bài học này tiêu chí sự giảm sút về số lượng của một động vật quý hiếm trong 10 năm trở lại đây được sử dụng.

III – PHƯƠNG TIỆN THIẾT BỊ DẠY HỌC CẨN THIẾT

Tranh : Tranh các hình trong bài hoặc các hình về động vật quý hiếm có liên quan.

Mô hình, vật mẫu : Những mô hình, vật ngâm hay vật nhồi những động vật quý hiếm nêu trong bài học.

Các phương tiện khác : Các băng hình có liên quan việc bảo vệ chăm sóc động vật quý hiếm, động vật quý hiếm trong các khu bảo tồn thiên nhiên.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH TIẾT HỌC

1. Gợi ý lời giới thiệu

GV có thể nêu tiêu chí của một động vật được đánh giá là quý. Còn mức độ hiếm là tùy thuộc vào cấp độ tuyệt chủng.

2. Các hoạt động

– **Hoạt động 1 : Tìm hiểu giá trị của một động vật được đánh giá là quý**

Cách thực hiện :

HS tự đọc mục I SGK và hình 60 về những giá trị của một loài động vật được đánh giá là quý, HS thực hiện việc điền vào cột giá trị động vật quý hiếm ở bảng của mục II. Kết quả điền bảng sẽ được trình bày kết hợp với hoạt động 2.

– **Hoạt động 2 : Tìm hiểu các cấp độ tuyệt chủng của động vật quý hiếm**

HS tự đọc mục I của bài, và đọc chú thích của hình 60, HS thảo luận nhóm để xác định các cấp độ tuyệt chủng hoặc nguy cấp, từ đó HS tiến hành điền bảng ở cột : Cấp độ đe doạ tuyệt chủng.

Sau đây là đáp án của hoạt động 1 và 2, điền bảng đúng như sau :

Đáp án bảng. Một số động vật quý hiếm cần được bảo vệ ở Việt Nam

Tên động vật quý hiếm (ĐVQH)	Cấp độ đe doạ tuyệt chủng	Giá trị ĐVQH	Tên ĐVQH	Cấp độ đe doạ tuyệt chủng	Giá trị ĐVQH
1. Ốc xà cừ	CR	Kĩ nghệ khảm tranh	6. Gà lôi trắng	LR	Động vật đặc hữu, thẩm mĩ
2. Tôm hùm đá	EN	Thực phẩm đặc sản xuất khẩu	7. Khuorou đầu đen	LR	Động vật đặc hữu, chim cảnh.
3. Cà cuống	VU	Thực phẩm đặc sản, gia vị	8. Sóc đỏ	LR	Giá trị thẩm mĩ
4. Cá ngựa gai	VU	Dược liệu chữa hen, tăng sinh lực	9. Hươu xạ	CR	Dược liệu sản xuất nước hoa
5. Rùa núi vàng	EN	Dược liệu chữa còi xương ở trẻ em, thẩm mĩ	10. Khỉ vàng	LR	Cao khỉ, động vật thí nghiệm

- Hoạt động 3 : Tìm hiểu các biện pháp bảo vệ động vật quý hiếm

Cách thực hiện : HS tự đọc mục III – Bảo vệ động vật quý hiếm, thảo luận ở nhóm, rồi thảo luận ở lớp trên hai nội dung lớn :

1. Những nguy cơ suy giảm số lượng động vật quý hiếm là gì ? HS sẽ nêu như nạn phá rừng, săn bắn, việc xây dựng đô thị, gây ô nhiễm môi trường...
2. Phải làm gì để bảo vệ động vật quý hiếm.

HS sẽ thảo luận để nêu lên được những biện pháp như đã nêu trong mục III của bài.

V – KẾT LUẬN

Để củng cố và tóm tắt bài có thể đặt ra những câu hỏi sau :

1. Giải thích thế nào là động vật quý hiếm.
2. Giải thích những tiêu chí phân hạng động vật quý hiếm.
3. Nêu những biện pháp bảo vệ động vật quý hiếm.

VI – ĐÁP ÁN CÂU HỎI CUỐI BÀI

Câu 1 : Có thể tham khảo mục I – Thế nào là động vật quý hiếm ?

Câu 2 : Có thể tham khảo mục I SGK và đáp án của bảng : Một số loài ĐVQH cần được bảo vệ ở Việt Nam.

VII – TÀI LIỆU THAM KHẢO

Các số liệu sau : Phần 1 : 2, 3. Phần 2 : 1 SGV.